

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาวิธีการสอนพุทธธรรมแบบวัชรยานของ เชอเกียม ตรุงปะ รินโปเช

ผู้วิจัย : พระวุฒิชัย ชยวุฒโฒ (ศิริน้อย)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูสุนทรสังฆพินิต, ดร., พธ.บ. (ศาสนา), M.A. (Philosophy),
Ph.D. (Philosophy)

: ดร.วิโรจน์ วิชัย, ป.ธ.๓, พธ.บ. (ปรัชญา), พธ.ม. (พระพุทธศาสนา),
พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๒ มกราคม ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาวิธีการสอนพุทธธรรมแบบวัชรยานของ เชอเกียม ตรุงปะ รินโปเช” มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาพุทธวิธีการสอนพุทธธรรมของพระพุทธรเจ้า และ ๒) เพื่อศึกษาวิธีการสอนพุทธธรรมของ เชอเกียม ตรุงปะ รินโปเช ผลจากการวิจัยนี้พบว่า

วิธีการเผยแผ่พุทธธรรมในครั้งพุทธกาล พระพุทธรเจ้าทรงใช้วิธีการเผยแผ่พระศาสนาแบบประยุกต์เข้ากับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ทางสังคม จารีต ประเพณีในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน พระองค์ทรงมีหลักการสอน เช่น แยกแยะกลุ่มเป้าหมาย มีลีลาการสอน เทคนิคการสอน กลวิธีและกุศโลบายประกอบการสอนต่างๆ ได้อย่างยอดเยี่ยมจนได้รับการยกย่องว่าเป็นนักสอนที่ยิ่งใหญ่ที่สุดและเป็นแบบอย่างให้พระสงฆ์ได้ใช้ถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา

การวิเคราะห์วิธีการสอนพุทธธรรมของเชอเกียม ตรุงปะ พบว่า ท่านเป็นวัชรอาจารย์สมัยใหม่ ที่สามารถนำความรู้ในพระพุทธศาสนาแบบวัชรยานไปเผยแผ่ในดินแดนตะวันตก ดังจะเห็นได้ว่าวิธีการสอนพุทธธรรมและการตีความพุทธธรรมของท่านจึงดูค่อนข้างที่จะแปลกและแหวกแนวไปจากจารีตเดิมมาก โดยทั้งนี้อาจเป็นเพราะท่านได้รับการศึกษาแบบตะวันตกในครั้งที่เคยศึกษาที่ มหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ประเทศอังกฤษ ท่านจึงมีแนวคิดว่าการที่ท่านทิ้งรูปแบบภายนอกที่เป็นสัญลักษณ์ทางศาสนาออกไป แต่ในขณะเดียวกันสิ่งที่ท่านไม่เคยละทิ้งเลยนั่นก็คือ สัจธรรม ด้วยวิธีการสอนพุทธธรรมที่เน้นประสบการณ์โดยตรงและเทคนิคการสอนพุทธธรรมที่ร่วมสมัยอย่าง เช่น แนวคิดเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย สมภาวณานา วิสัยทัศน์ทางสังคม การสอนพุทธธรรมในรูปแบบของศิลปิน เป็นต้น เชอเกียม ตรุงปะยังเป็นผู้ที่ประยุกต์พุทธศาสนาให้เข้ากับสังคมตะวันตก

(ข)

จึงก่อให้เกิดวิธีการดำรงชีวิตแบบใหม่ขึ้นในโลกตะวันตก จะเห็นได้ว่า เซอเกียม ตรุงปะ ใช้หลักวิธีการสอนที่คล้ายกับพระพุทธเจ้า เช่น การใช้อุปกรณ์การสอน การทำเป็นตัวอย่างหรือสาธิต ให้ดู การใช้ภาษา และใช้คำในความหมายใหม่ การรู้จักจังหวะและโอกาส ความยืดหยุ่นในการใช้ วิธีการสอน เป็นต้น ซึ่งเป็นรูปแบบและแนวทางที่ใช้จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของท่าน จึงเป็นการเผยแผ่พุทธธรรมที่สอดคล้องกับพุทธวิธีในการสอนอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม วิธีการสอนของท่านได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ทั้งในขณะที่ท่านดำรงชีพอยู่และหลังยุคของท่านอย่างน่าสนใจทีเดียว

Thesis Title : A Study of Buddha-dhamma Teaching Methods in Vajrayāna of Chögyam Trungpa Rinpoche

Researcher : Phra Wuttichai Jayavudḍho (Sirinoi)

Degree : Master of Arts (Philosophy)

Thesis Supervisory Committee

: Ven. Dr. Phrakru Sunthornsanghapinit, B.A. (Religions),
M.A. (Philosophy), Ph.D. (Philosophy)

: Dr. Viroj Vichai, B.A. (Philosophy), M.A. (Buddhist Studies),
Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : January 22, 2017

Abstract

The thesis entitled “A Study of Buddha-dhamma Teaching Methods in Vajrayāna of Chögyam Trungpa Rinpoche” consists of 2 objectives as 1) to study the teaching methods of the Buddha and 2) to analyze the Buddha-dhamma Teaching Methods of Chögyam Trungpa Rinpoche. From the study, it can be found that:

In the Buddha’s lifetime, the Buddha used various methods of spreading the Buddha-dhamma applied to the geographical environment, social history and different traditions of each region. His teaching styles are such the discrimination of target groups, the teaching manner, teaching techniques, tactics and strategies for better teaching. He has been hailed as the greatest teacher and as a role model for Buddhist monks in spreading the Buddha-dhamma as well.

In the Buddha-dhamma teaching of Chögyam Trungpa Rinpoche, it can be analyzed that he was a modern Buddhist meditation master of Vajrayāna Buddhism, who was a major figure in the dissemination of Vajrayāna Buddhism to the West. His instruction and interpretation of Buddha-dhamma contrasts with original tradition. This is probably because he was educated in the West, that is, he once studied at the University of Oxford, England. He has sometimes abandoned the concept of external forms as religious symbols, but at the same time he never abandoned the truth. His

Buddha-dhamma teaching focuses on the direct experience and teaching techniques by contemporary such as adaptation to the modern era, meditation, social vision, teaching in the form of artists and so on. He has applied Buddhism to the West, thus causing a new way of living in the Western world. It can be said that Chögyam Trungpa Rinpoche used various teaching methods similar to the Buddha's teaching, which are the teaching materials, Idealization and demonstrations, language usage, taking on a new meaning, knowing the timing and opportunity, the flexibility in the use of teaching methods and so on. This is a style and guideline that becomes his identity. His propagation of Buddha-dhamma is consistent with that of the Buddha positively. However, some of his teaching methods and actions were the topic of controversy during his lifetime and afterwards.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความสามารถและอนุเคราะห์จากผู้มีพระคุณหลายท่านด้วยกันที่กรุณาให้คำแนะนำและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณทั้งหลายดังนี้

ขอขอบพระคุณ พระครูสุนทรสังฆพินิต, ดร. ที่ได้เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้ศึกษางานของ เชอเกียม ตรุงปะและท่านยังได้อนุเคราะห์ข้อมูลงานเขียนของ ตรุงปะ และได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไขหากปราศจากความเมตตาของท่านแล้ว วิทยานิพนธ์เล่มนี้ก็ไม่อาจสำเร็จลุล่วงไปได้เลย

พระวิสิทธิ์ จิตวิสิทฺโธ, ดร. ที่เมตตาช่วยเหลือให้คำแนะนำและช่วยปรับเนื้อหาและระเบียบความคิดของผู้วิจัยที่อยู่ในภาวะกระจัดกระจายให้เข้าที่ อีกทั้งท่านยังช่วยเกลานเนื้อหาให้สิ่งที่บกพร่องให้เข้าที่

ดร. วิโรจน์ วิชัย ที่เป็นผู้จุดประกายให้ผู้วิจัยได้ศึกษางานของ เชอเกียม ตรุงปะ และเมตตาในการติดตามทวงถามความคืบหน้าซึ่งเป็นการกระตุ้นเตือนและให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดเวลา

อาจารย์ รศ. ดร. บุญย นิลเกษ ที่เมตตาให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา และท่านมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องของปรัชญาศาสนาสายตะวันออก

ผศ. ดร. สมหวัง แก้วสุฟอง ที่เมตตาช่วยชี้แนะผู้วิจัยได้รู้ข้อมูลพระพุทธศาสนาสายตันตระที่ท่านได้แปลไว้เป็นแนวทางต่องานวิจัยนี้เป็นอย่างมาก ท้ายที่สุดเขียนขออนุญาตคุณพระรัตนตรัย และคุณบิดา มารดาผู้ให้กำเนิด และพรอุปัชฌาย์ ครูอาจารย์ทุกท่านที่เคยให้การอบรมสั่งสอนมาทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสได้รับการศึกษามาจนถึงทุกวันนี้

เชอเกียม ตรุงปะ รินโปเช ธรรมอาจารย์ชาวทิเบตอดีตลัทธิที่ ๑๑ แห่งนิกายคาถิกแม้ว่าท่านจะทราบหรือไม่ก็ตามผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างมากในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่จุดประกายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแบบร่วมสมัยในความเป็นครูบาของท่านการสื่อสารธรรมะแบบโลกีย์ๆ สู่วิถีชีวิตแบบโลกย์และปลุกวิจัยให้ตื่นจากยึดมั่นตัวตนในรูปแบบของนักบวชให้หลุดพ้นจากกรอบของจารีตนิยม

ท้ายที่สุดผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการวิจัยและเป็นฐานข้อมูลสู่การปรับเปลี่ยนทัศนคติของชาวพุทธต่อการสอนพุทธธรรมแบบไร้รูปแบบของเชอเกียม ตรุงปะ รินโปเช

พระวุฒิชัย ชยวุฑฺโฒ (ศิริน้อย)

๒๒ มกราคม ๒๕๖๐